

การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะ
และวิชาสอนแบบถ่ายทอดความรู้

นางจันทร์หา ศรีสุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-467-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014202

I17509066

A COMPARISON OF RATIONAL THINKING ABILITIES
OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS LEARNED
SOCIAL STUDIES BY INQUIRY METHOD
AND EXPOSITORY METHOD

Mrs. Chantra Srisuk

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-467-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบสืบสอบ
และวิธีสอนแบบถ่ายทอดความรู้

โดย

นางจันทร์หา ศรีสุข

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุฬิกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ โรจน์ จะโนภาส)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พร้อมพรรณ อุคมสิน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จันทรา ศรีสุข : การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาคด้วยวิธีสอนแบบสืบสอบและวิธีสอนแบบถ่ายทอดความรู้
(A COMPARISON OF RATIONAL THINKING ABILITIES OF MATHAYOM SUKSA ONE
STUDENTS LEARNED SOCIAL STUDIES BY INQUIRY METHOD AND EXPOSITORY
METHOD) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์, 153 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบ เที่ยบความสามารถในการคิด เชิง เหตุผลของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาคด้วยวิธีสอนแบบสืบสอบ และวิธีสอนแบบถ่ายทอดความรู้

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้คือ กลุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน คัดเลือกจาก
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เรียน เรื่อง "ประชาชน
กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม" ซึ่งเป็นบทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และทำการสอนเอง เป็นเวลา 15 คาบ
นักเรียนกลุ่มทดลองได้เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสอบ และนักเรียนกลุ่มควบคุม ได้เรียนด้วยวิธีสอนแบบถ่ายทอด
ความรู้ เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้ว นักเรียนทั้งสองกลุ่ม ได้ทำแบบสอบถามความสามารถในการคิดเชิง เหตุผล
ฉบับ เดียวกันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลปรากฏว่าความสามารถในการคิด เชิง เหตุผลของนัก เรียนกลุ่มทดลองสูงกว่า
ความสามารถในการคิด เชิง เหตุผลของนัก เรียนกลุ่มควบคุม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา .....มัธยมศึกษา
สาขาวิชา .....การสอนสังคมศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

CHANTRA SRISUK : A COMPARISON OF RATIONAL THINKING ABILITIES OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS LEARNED SOCIAL STUDIES BY INQUIRY METHOD AND EXPOSITORY METHOD. THESIS ADVISOR : ASSI.PROF. PIBULSRI WASANASOMSITHI. 153 PP.

The purpose of this study was to compare the rational thinking abilities of Mathayom Suksa One students learned social studies by inquiry method and expository method.

The results of the study were as follows : Two groups of the samples, each consisting of 30 Mathayom Suksa One students in Bannawithayakom School, Surathane, learned the lesson on "People and the Environment Conservation" which was constructed and taught by the researcher for 15 periods. The experimental group learned the lesson by Inquiry Method and the control group learned the lesson by Expository Method. Then both groups took the same rational thinking abilities test constructed by the researcher. The results appeared that the rational thinking abilities of the experimental group were higher than the rational thinking abilities of the control group.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... มัธยมศึกษา
สาขาวิชา ..... การสอนสังคมศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และช่วยเหลือด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา พร้อมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ วาศเขียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิมนวล ทศวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมรา รอคศารว และ อาจารย์ เสนีย์ พิทักษ์อรุณทิพย์ ที่ได้กรุณาตรวจแผนการสอบและแบบสอบ ตลอดจนให้ข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์หลายประการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาของท่านอาจารย์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์และนักเรียนของโรงเรียนบ้านนาวิทยาكمจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนในการวิจัยครั้งนี้ และบุคคลที่ข้าพเจ้ามีอาลัยพระคุณได้ คือ มารดาของข้าพเจ้าที่ให้ความเมตตาและสนับสนุนทั้งในค่าน้ำใจและการศึกษา รวมทั้งคุณณัฐ ศรีสุข พี่และน้อง ที่มอบกำลังใจช่วยเหลืออย่างเต็มที่ตลอดมา

จันทร์ภา ศรีสุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
3 วิธีวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	42
การสร้างเครื่องมือ	43
การดำเนินการทดลอง	47
การทดสอบ	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก.	69
ภาคผนวก ข.	84
ภาคผนวก ค.	97
ภาคผนวก ง.	135
ประวัติผู้เขียน	153

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

ณ

หน้า

1	การวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนสอบก่อนเรียน และคะแนนสอบหลังเรียน	51
2	การปรับค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียนด้วยค่าเฉลี่ยของคะแนน สอบก่อนเรียน	52
3	วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายของแบบสอบ	71
4	วิเคราะห์หาค่าความแม่นยำของแบบสอบ	75
5	ตารางแสดงคะแนนสอบก่อน (X) และคะแนนสอบหลัง (Y) ของ นักเรียนกลุ่มทดลอง	78
6	ตารางแสดงคะแนนสอบก่อน (X) และคะแนนสอบหลัง (Y) ของ นักเรียนกลุ่มควบคุม	79
7	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนสอบก่อน และคะแนนสอบหลังของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	82
8	ตารางแสดงการปรับค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังด้วยค่าเฉลี่ยของ คะแนนสอบก่อน	83

ศูนย์วิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย